

Deze publicatie is mede dankzij financiële steun van het Nederlands Letterenfonds tot stand gekomen.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

De illustrator ontving voor dit boek een werkbeurs van Literatuur Vlaanderen.

**LITERATUUR
VLAANDEREN**

KIJK VOOR MEER leuke kinder- en jeugdboeken van de Gottmer Uitgevers Groep op www.gottmer.nl

EERSTE DRUK 2022

Het copyright op de afzonderlijke gedichten berust bij de desbetreffende auteurs en/of hun rechtsopvolgers (zie de bronvermelding op p. 366).

© 2022 ILLUSTRATIES:

Sebastiaan Van Doninck

© 2022 VOOR DEZE UITGAVE:

Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV, Postbus 317, 2000 AH Haarlem (e-mail: info@gottmer.nl)

Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV maakt deel uit van de Gottmer Uitgevers Groep BV

VORMGEVING:

Lenaleen/Leentje van Wirdum

ISBN 978 90 257 7483 7 NUR 290

Heel de wereld wordt wakker

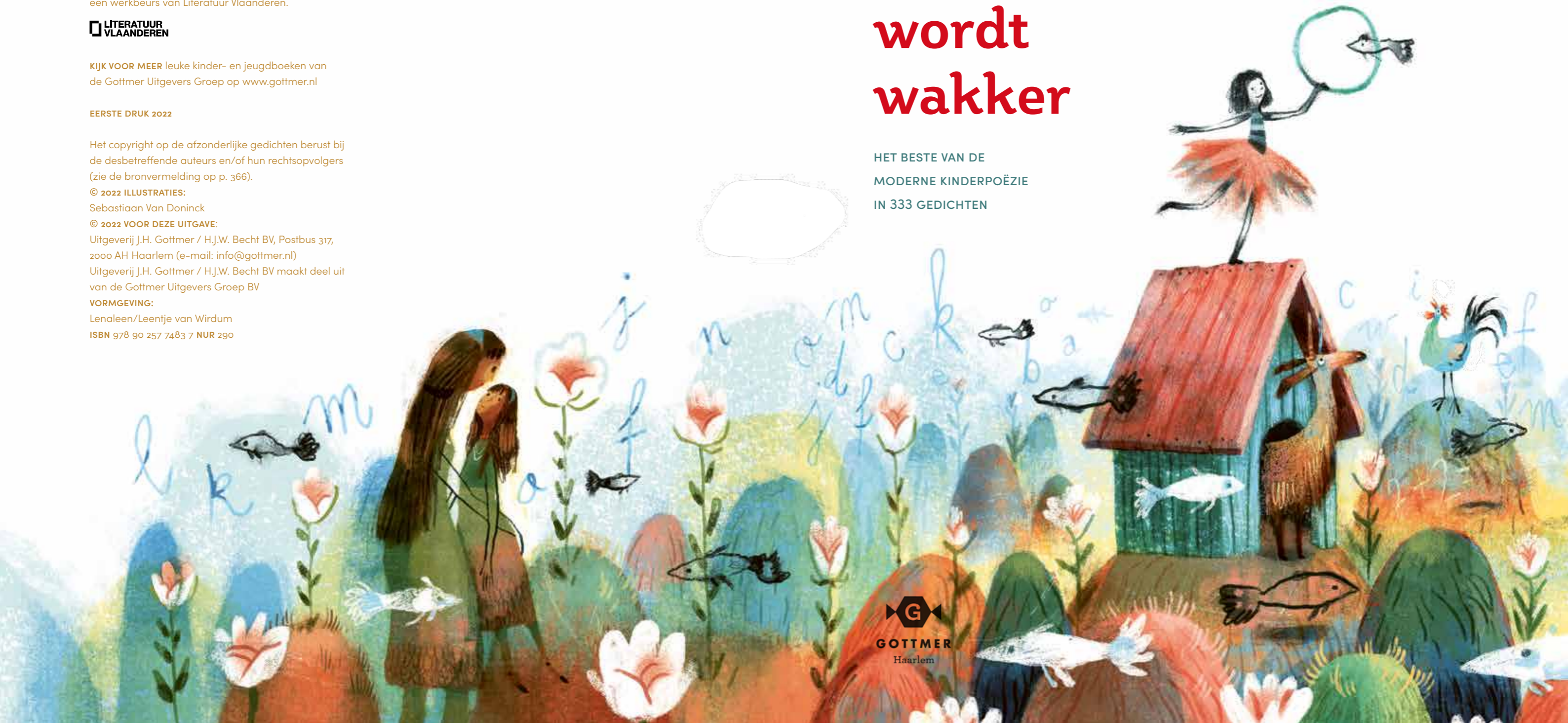
HET BESTE VAN DE
MODERNE KINDERPOËZIE
IN 333 GEDICHTEN

SAMENGESTELD DOOR

Jaap Robben

GEÏLLUSTREERD DOOR

Sebastiaan Van Doninck



G
GOTTMER
Haarlem



Inhoud

Welkom lieve lezer	7
je leerde lezen letter, woord, gedicht	11
de woorden vinden jou	73
lees nu eens enkel het wit	221
woorden die elke afstand kleiner kunnen maken	317
Waarom deze 333 gedichten?	355
Dankwoord	359
Register op titel of beginregel	360
Register op auteursnaam	364
Bronvermelding	366



Welkom lieve lezer,

Soms voelt poëzie als een soort gebruiksaanwijzing bij jezelf. Dan lees je een paar regels, enkele woorden, en die beschrijven dan zó precies een gevoel dat je nog niet van jezelf begrepen had. Sommige gedichten laten je jezelf ietsje beter snappen.

Het lijken zinnetje met zomaar een paar gewone woorden. Maar als je ze leest, hebben ze de kracht van een toverspreuk. Een dichter heeft er iets bijzonders mee gedaan. Het lijkt alsof die dichter iets in dat zinnetje heeft verstopt. Misschien staat het wel in het wit tussen de woorden. Want het lukt mij nooit om die betovering aan te wijzen in het gedicht. Hoe vaak ik het ook opnieuw lees. Maar elke keer als ik het herlees, komt die betovering toch weer tevoorschijn.

Hier moest ik vaak aan denken toen ik deze bloemlezing samenstelde. Ik heb honderden moderne Nederlandstalige bundels en duizenden gedichten gelezen die er sinds 1990 zijn verschenen. En daaruit heb ik geprobeerd de beste te kiezen. Maar wat zijn nou de beste?

Sommige gedichten horen bij de beste, omdat ze iets groots met je doen dat niemand aan je buitenkant kan zien. Poëzie kan je helpen herinneren aan iets wat je allang vergeten was. Ze kunnen je ook troosten, laten voelen dat je niet alleen bent, laten grinniken, laten hikken van het lachen, laten schateren. Andere gedichten laten je net op een nieuwe manier door het raam naar buiten kijken. Naar het uitzicht dat je zo goed kent, maar dat door het gedicht ineens nieuw voelt.

De beste gedichten kunnen je ook laten knikken, bijna onzichtbaar. Omdat je denkt: 'Ja, ja, die dichter heeft gelijk. Zó voelt het.' En er zijn ook gedichten die je hoofd laten schudden met zo'n ietsje opgetrokken neus. Omdat je ze niet begrijpt. Of omdat ze je irriteren. Ook dat kunnen de beste gedichten doen.

Op elke bladzijde van dit boek ligt een gedicht op jou te wachten. Hopelijk is deze bloemlezing voor jou een soort gebruiksaanwijzing bij jezelf, maar ook een encyclopedie voor gevoelens, een atlas voor je fantasieën en dromen. Een landkaart om iemand anders beter te begrijpen.

Ik wil je graag uitnodigen om binnen te komen in deze bloemlezing. Sla het gerust zomaar ergens open en laat je verrassen door wat je tegenkomt.

Of begin voorin en je zult ontdekken dat de bundel is opgebouwd uit vier delen. We beginnen met gedichten die wat toegankelijker zijn en gaan dan steeds een stapje verder. Dat heeft niet zozeer te maken met je leeftijd, want goede gedichten zijn geschikt voor alle mensen. Maar gaandeweg het lezen zul je ontdekken dat de gedichten een beetje met je meegroeien. Hopelijk doen ze dat je leven lang.

Jaap Robben



je leerde lezen
letter,
woord,
gedicht

klein beginnen

je leerde kijken
ogen
mond
gezicht

je leerde spelen
doosje
open
dicht

je leerde lopen
lampje
knopje
licht

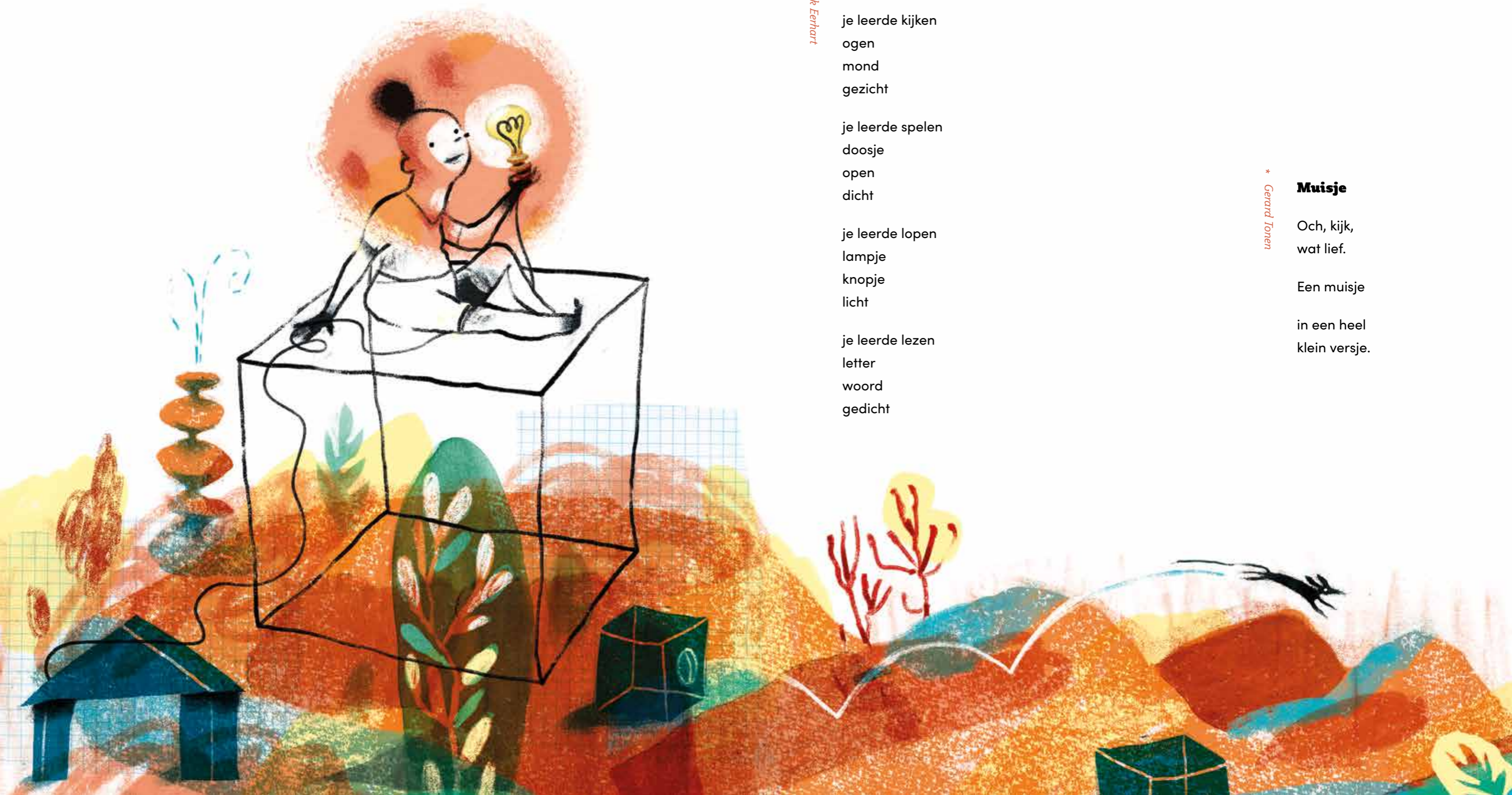
je leerde lezen
letter
woord
gedicht

Muisje

Och, kijk,
wat lief.

Een muisje

in een heel
klein versje.

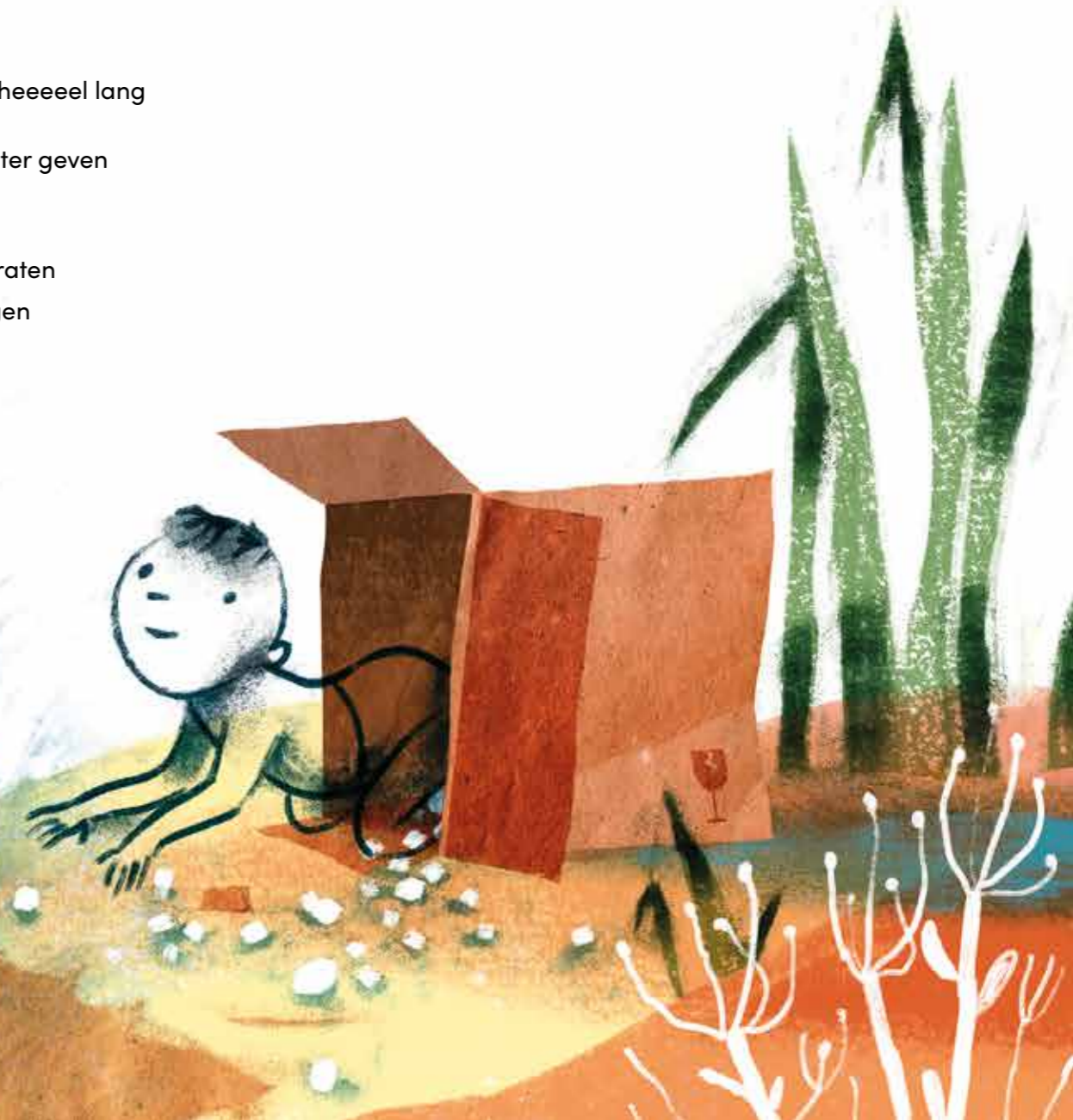


Knapper

Ze had
 een jurk
 met bloemknoppen aan
 en toen ze
 in de zon
 ging staan
 zijn al die knopjes
 één voor één
 open
 gegaan

**Zusje**

wat een groot pakket
 werd er bezorgd
 met trillende handen
 maak ik het open
 er zit een zusje in
 helemaal opgevouwen
 leuk
 dat wil ik al heeeel lang
 nu maar water geven
 en wachten
 tot ze kan praten
 en kan zeggen
 hoe ze heet



woorden

die elke afstand

kleiner kunnen maken

Onthouden

Hoe noem je dat strubbelen van een ballon
dat bibberend naar boven willen.

Ze bonden het touwtje om haar pols
alsof ze niet wist wat vasthouden was!

Eén was al onder het plafond verdord.
Drie had ze losgelaten om het plezier
het zwierend hoogte te zien zoeken: ze vlogen
niet zomaar regelrecht weg maar ze bogen om
dingen die je niet zien kan heen
en bonkten en beefden
en zweefden zich kleiner en kleiner.

Maar dat was zonde van het geld.
Van dichtbij vond ze
dat die wrange wang stonk.
En het touwtje knelde.



Het schatten van ontbrekend gewicht

Als je naar een leeg
weegschaaltje
kijkt,
zie je ongeveer wat het
kan dragen

of waar het onder
bezwijkt
misschien wel alle
twee
tegelijk.

Je kunt er ook echt iets
op leggen.

Kijk, de
schaduw van een
tomaat,
dat was je niet
eens van
plan.

De tomaat zelf mag ook.
Je raadt het liever?

Een banaan: een mandarijn:
een appel: een druif:
een sinaasappel:

Wat weegt het meest,
wat weegt het minst?

Zet dan het weegschaaltje
in een kast met
de tomaat
erop

en kijk pas

morgen
weer of de
vrucht zwaarder
werd in de nacht.